HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הנך תרתי דדמיין להדדי. אשת אחי אצי האב ואחות אצי האב שהן לד אחות לאב ולמטה לידהו ערוה: **שלישי שבנו.** בת בן בנו להא בת בנו ערוה: **ושבנאו.** בת בן בתו שהרי בת בתו ערוה הלכך בת בן בתו שייה וכן בת בן בנה של אשתו או בת בן בתה: **רביעי שבחמיו.** דור רביעי שבחמיו היינו אם אם חמיו והוא דור רביעי לאשתו ואשתו בכלל: **ושבחמותו.** אם אם חמותו: **שניה.** דאם חמיו ואם חמותו ערוה שהן בכלל אשה ובת בנה אשה ובת בתה הלכך אמוי[ה] שניה: **מאי שנא למעלה.** דקרי לאם אם חמיו ואם אם חמותו רביעי וקא חשיב לאשתו בחושבנא דדרי: **ומאי שנא למטה.** דקרי לבת בן בנו דור שלישי ולא חשיב לאשתו דתהוי רביעי: **לאו מכח אשתו קאתי.** אלא מכח דידיה דבבנו מאנוסה עסקינן: **להכי מפגיחא.** הא דקתני לעיל[ו] מה הן שניות בהכיא אייתי רב ואמר ארבע יש להן הפסק[ז] ותו לא אבל בהנך דר' חייא אליבא: **ת"ש.** דתני בשניות דר' חייא שלישי שבבנו ורביעי שבחמיו ותו לא אלמא יש להם הפסק: **בגרים.** גזרו שניות שאם היה גר נשוי אם אמו יולדת: **מקדושה חמורה.** שהעובדי כוכבים מוחזרין על העריות: **לא גזרו בהו רבנן.** דבקטן שנולד דמי ואין לו קורבה: **לא יעידו.** לכתחלה דקורבת אם בגרים קורבה היא דהא ודאי אמו היא: **ואם העידו עדותן עדות.** דבקטן שנולד דמי: **מעידין לכתחלה.** דרחמנא אפקייה לזרע מעליא[ח] דכתיב זרמת סוסים זרמתם (יחזקאל כג) הלכך קורבת אב אינה קורבה: **מאי שנא.** עדות מעריות דאמר לקמן בפרק נושאין (דף לח.) גר שהיה נשוי אחותו מן האם יולדת: **לגל מסורה.** הכל נושאין נשים הלכך אי שרית לקיומה אתי נמי למישרי ערוה בישראל דכולי עלמא לא ידעי דטעמא דגר משום דבקטן שנולד דמי: **לגיס דין מסורה.** ואי נמי מכשרת עדות אחיס גרים לא אתיא לאכשורי אחין ישראל דבית דין ידעי דגר שנתגייר בקטן שנולד דמי:

מתני' אח מכל מקום. בגמרא מפרש: **ואחיו לגל דבר.** מפרש בגמ'[ט]: שפחה ועובדת כוכבים ולדה כמוה ובתרה אזיל כדיליף בגמ'[י]: **על מכאו ועל קללתו.** אם הכה או קלל את אביו חייב מיתה: **גמ' מדלענין יבום מיפטר.** את אשת אביו מיבום פוטר כגון אם היה לו בן ממזר ונשא אשה ומת ולא ילדה לו פטורה מן היבום בשביל הממזר בן בעלה כדיליף לקמן[כ] בן אין לו עיין עליו: מיזקק

שניות דרבי חייא יש להן הפסק **או לא.** תימה דלעיל תנא דכלא בן בנו אסורה עד סוף כל הדורות ודומה דכ"ש בת בן בנו עד סוף כל הדורות שהן קורבי עצמו ולא מחמת קדושין וי"ל דכלא בן בנו יש[ה] לאוסרו שהן בני ירושה ושכיחא גביה אבל בת בני בניס לאו בת ירושה היא ולא שכיחא גביה:

ערוה לכל מסורה. תימה דלעיל קאמר דטעמא דגרים שלא יאמרו באנו מקדושה כו' והכא משמע טעמא משום דאתיא לאיחלופי ביישראל כדפי' בקונטרס וכן בפ' נושאין (לקמן דף לז: ושם) משמע דטעמא משום איחלופי גבי בני יודן אמתא איתתמרור שרא להו רב אחא בר יעקב למינסב נשי דהדדי וקאמר מן האם ולא מן האב כולי עלמא לא פליגי דאסור מן האב ולא מן האם כולי עלמא לא פליגי דמותר כי פליגי מן האב ומן האם ואי משום שמא יאמרו אמאי שרי התם מן האב ומן האם אבל אי משום איחלופי ניחא דכיון דאיכא נמי לד אב לא אתי לאיחלופי דבתר אב שדי להו ומגריס[ו] אין להם קורבת אב דכתיב וזרמת סוסים זרמתם ולא שייך למיגזר אטו ישראל ויש לומר דהני תרי טעמי צריכין דבקורבת אב שהיו אסורין קודש[ז] לא שייך טעמא לאיחלופי איכא אבל עריות שמצד אם שלא היו אסורות קודש[ח] יש לאסור משום איחלופי דמשום שמא יאמרו ליכא והא דאמר בפרק ד' מיתות (ג"ז סט) נשא אחותו מן האם יולדת היינו משום איחלופי דשמא יאמרו ליכא שלא היו נאסרות בגיותם ומן האב יקיים דמשום איחלופי ליכא בצד אב כדפרישית והיינו טעמא נמי דאמר אחין מן האם לא יעידו לכתחלה דלמא אתי לאיחלופי אבל מן האב יעידו לכתחלה: **מי שיש לו אח מ"מ** זוקק **אשת אחיו.** בגמרא מפרש לאתויי ממזר וא"ת מריש שמעינן לה בת ישראל לנתין וממזר דחולצת ולא מתייבמת ויש לומר דאי מהתם הוי אמינא כשניהם ממזרים אבל כשאחיו המת כשר אין אחיו ממזר זוקק אשתו: **פשיטא** אחיו הוא. תימה אמאי פשיטא ליה הא איצטריך שפיר לאשמועינן דמחייבי כריתות הוי אחיו ולא ממעטינן ליה למי שיש אישות לאחיך בה כדפריך לקמן (דף כג.) לרבי יוסי בר יהודה ואימא למי שיש אישות לאחיך בה למעוטי חייבי כריתות וי"ל דה"מ לשנויי הכי אלא דניחא ליה לשנויי דאיצטריך משום דהוה יליפינן אחוה אחוה מבני יעקב דמשום הא מילתא איצטריך בן אין לו עיין עליו דממזר פוטר מן היבום דלא נימא דילף אחוה אחוה מבני יעקב דלא זקיק ומדלא זקיק מיפטר נמי לא פטר ועוד אור"י דהכי פריך פשיטא כיון דתני אחיו הוא לכל דבר פשיטא דזוקק נמי ליבום ומשני דס"ד אע"ג דאחיו הוא לכל דבר ה"א ליבום לא זוקק משום דילפינן אחוה אחוה מבני יעקב ובתר הכי פריך ואחיו הוא לכל דבר דהיינו ליורשו וליטמא לו פשיטא כיון דזוקק ליבום אף על גב דהוה ס"ד למילף מבני יעקב כ"ש לשאר דברים: מאי

הנך תרתי דדמיין להדדי כחדא חשיב להו והא שיתסרי והא מכל מקום לדידי חזיין לן דכתיבן לאיסורא אמר ליה וליטעמיך אי הוה כתיב להיתירא מי הוות סמכת עלייהו השתא דמר בריה דרבנא מי חתים עלייהו השתא נמי דכתיב לאיסורא לאו מר בריה דרבנא חתים עלייהו תני דבי רבי חייא [א]שלישי שבבנו ושבבתו [ב]ושבבן אשתו ושבבת אשתו שניה [ג]רביעי שבחמיו ושבחמותו שניה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא למעלה דקחשיב לה לאשתו ומאי שנא למטה דלא קחשיב לה לאשתו למעלה דאיסורא מכח אשתו קא אתי חשיב לה למטה דאיסורא לאו מכח אשתו קאתי לא קחשיב לה והא [א] בן אשתו ובת אשתו דאיסורא מכח אשתו קאתי ולא חשיב לה איידי דתנא שלשה דורות למטה [ב] דידיה ולא חשבה תנא נמי ג' דורות למטה דידה ולא חשבה א"ל רב אשי לרב כהנא [ד]שניות דבי רבי חייא יש להן הפסק או אין להם הפסק ת"ש דאמר רב ד' נשים יש להם הפסק ותו לא דלמא כי קאמר רב לההיא מתניתא ת"ש שלישי ורביעי שלישי ורביעי אין טפי לא דלמא משלישי ואילך מרביעי ואילך אמר ליה רבא לרב נחמן חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא ואמר בעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא גזרו שניות בגרים אמר ליה השתא ומה ערוה גופה [ה]אי לאו שלא יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה לא גזרו בהו רבנן [ו]שניות מיבעיא אמר רב נחמן גרים [ז]הואיל ואתו לידן נימא בהו מלתא אחין מן האם לא יעידו ואם העידו עדותן עדות אחין מן האב מעידין לכתחלה [ח]אמימר אמר אפילו אחין מן האם נמי מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות ערוה לכל מסורה [ט]עדות לבית דין מסורה [י]הוגר שנתגייר בקטן שנולד דמי: **מתני'** [יא]מי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת אחיו ליבום ואחיו הוא לכל דבר חוץ ממי שיש לו אח מן השפחה ומן העובדת כוכבים [יב]מי שיש לו בן מכל מקום פוטר אשת אביו מן היבום [יג]וחייב על מכתו ועל קללתו ובנו לכל דבר [יד]חוץ ממי שיש לו בן מן השפחה ומן העובדת כוכבים: **גמ'** מכל מקום לאתויי מאי אמר רב יהודה [טו]לאתויי ממזר פשיטא אחיו הוא מהו דתימא לילף [טז]אחוה אחוה מבני יעקב מה להלן כשרין ולא פסולין אף כאן כשרין ולא פסולין קמ"ל [יז]ואימא הכי נמי כיון דלענין יבום מיפטר נפטר מיזקק

מסורת הש"ס

א) [גיטין ה:], ב) [לקמן מח: סב. לז: בכורות מז.], ג) [לעיל יז: ב"ב קי:], ד) [עי' תוספות סוטה כו. ד"ה חוץ], ה) [תוס רש"ס], ו) [דף כא:], ז) [לעיל כא.], ח) בס"ל: נכרי, ט) [ע"ב], י) [שם], כ) [שם], ל) [בס"ל: ונכריס], מ) [בס"ל: בגיות], נ) [בס"ל: בגיות],

גליון הש"ס

גמ' הואיל ואתו לידן. שבת פא ע"ב וש"נ:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה שניות וכו' לאוסרה יותר שהן בני ירושה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' בן אשתו ובת אשתו. נ"ב גי' הרמב"ם בנו ובתו דאיסורא כו' ופי' מכח כו' שכל לד מיגה אסור (ועמ"ש רבינו באה"ע סימן טו ס"ק כג): [ב] שם למטה דידיה כו' למטה דידה. נ"ב גירסת הרמב"ם להיפך דידי דתני כו' למטה דידה כו' למטה דידיה:

מוסף רש"י

אחוה אחוה מבני יעקב. כי יבנו אחיס, שנים עשר אחיס בני אביהו (לעיל יז:).

עין משפט נר מצוה

לז א מיי' פ"ו מהל' אישות הלכה ו סמג לאוין קי טוש"ע אה"ע סימן טו סעיף יב:

לח ב מיי' שם וטוש"ע שם סעיף יד:

לט ג מיי' שם וטור ש"ע שם סעיף טו:

מ ד מיי' שם וטוש"ע שם:

מא ה מיי' פי"ד מהל' איסורי ביאה הלכה יב טוש"ע יו"ד סימן רסט סעיף ג:

מב ו טוש"ע שם סעיף ח:

מג ז מיי' פי"ג מהלכות עדות הלכה ב טוש"ע ח"מ סימן לג סעיף יא וטוש"ע יו"ד סימן רסט סעיף י:

מד ח מיי' שם ופי"ד מהל' איסורי ביאה הלכה יא טוש"ע שם:

מה ט מיי' פ"ו מהל' יבום הלכה ו סמג עשין נא ולאוין קא טור ש"ע אה"ע סימן קז סעיף ג:

מו י מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סי' קז סעי' ב:

מז כ מיי' פ"ה מהלכות ממרים הל' ט טור ש"ע יו"ד סימן רמז סעיף ח:

מח ל מיי' שם ופ"ו מהל' יבום הלכה ד טוש"ע אה"ע סימן קז סעיף ב:

מט מ מיי' פ"ו מהלכות יבום הלכה ו טור ש"ע אה"ע סימן קז סעיף ג:

תוספות ישנים

מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות. ופי' הקונט' דלקמן אמר' נשא אחותו מן האם יוליא וכבר אמר' מעידין לכתחלה. ותימה לשני שנא ושנא דגבי עדות לא שייך האי טעמא דשמא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה ולהכי מעידין אבל גבי ערוה יוליא שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה. וי"ל דקא בעי משום דאמרינן לקמן (לז:) טעמא משום דאתי לאתלופי ואם כן היה לנו לגזור בעדות כמו ערוה: יבום מיפטר פטר. מדאמרינן לקמן ואן אין לו עיין עליו ואייתי הכא תלמודא כאילו ידע הדרשא דלקמן אע"ג דלקמן קאמר מכל מקום לאתויי מאי כן דרך התלמוד בכמה מקומות: